

DERS TANITIM ve UYGULAMA BİLGİLERİ

Dersin Adı	Kodu	Yarıyıl	T+U+L (saat/hafta)	Türü (Z / S)	Yerel Kredi	AKTS
Batılılaşma Döneminde İstanbul	KK 523	Güz-Bahar	03+00+00	Seçmeli	3	7.5
Akademik Birim:	Fen Bilimleri Enstitüsü					
Öğrenim Türü:	Örgün Eğitim					
Ön Koşullar	-					
Öğrenim Dili:	Türkçe					
Dersin Düzeyi:	Yüksek Lisans					
Dersin Koordinatörü:	Fusun ALİOĞLU					
Dersin Amacı:	Osmanlı Devleti'nin Batılılaşma döneminde değişen sosyal, ekonomik, kültürel özellikler bağlamında İstanbul kent dokusunun ve mimarinin etkileşim süreci ve sonuçları konusunda ileri derecede bilgi, kavrayış ve tartışma becerisi kazandırmak.					
Dersin İçeriği:	Batılılaşma Kavramı, İstanbul'un Tarihsel Topoğrafyası, Osmanlı Devleti ve Batılılaşma, Batılılaşma Döneminde Yasal ve Örgütsel Düzenlemeler, Osmanlı Devleti'nde Batılılaşmanın Evreleri Lale Devri, Osmanlı Devleti'nde Batılılaşmanın Evreleri III. Selim Dönemi ve Melling, Osmanlı Devleti'nde Batılılaşmanın Evreleri Tanzimat Sonrası Düzenlemeler, Askeri Alandaki Yenilikler ve Mimari, Kentsel Dönüşümler ve Projeler, Endüstrileşme ve Mimari, Ulaşım Projeleri ve Kent, Yeni Konut Mimarisi, Sınırları Genişleyen Kent, Galata / Pera ve Diğerleri.					
Dersin Öğrenme Çıktıları (ÖÇ):	1- Batılılaşma olgusunun temel kavramaları konusunda bilgi ve kavrayış sahibi olmak2- Osmanlı Döneminde Batılılaşma'nın etkenleri ve sonuçları konusunda bilgi ve kavrayış sahibi olmak3- İstanbul'da Batılılaşma etkisi ile ortaya çıkan kentsel değişim ve dönüşüm ile değişen mimari anlayış konusunda ileri derecede bilgi ve kavrayış sahibi olmak, eleştirel tartışma yapabilme becerisi kazanmak4- İstanbul'da Batılılaşma ile ortaya çıkan koruma sorunları konusunda ileri derecede bilgi ve kavrayış sahibi olmak, eleştirel tartışma yapabilme becerisi kazanmak5- Batılılaşma dönemi üzerine araştırma yaparak sözlü ve yazılı sunabilmek					
Dersin Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	Ders anlatımı, tartışma, öğrenci ödevi (sunum ve yazılı), teknik gezi.					

HAFTALIK PROGRAM

Hafta	Konular	Ön Hazırlık
1	Batı Avrupa Olgusu	-
2	Batılılaşma Kavramı	Serhat Küçük, Batı'nın Batılılaşması: Zihinsel Dönüşümün Eylemsel Kökeni, Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt:11, Sayı:2, Ağustos 2013, s.431-440. İlber Ortaylı, Batılılaşma Sorunu, Tanzimattan Cumhuriyete Türkiye Ansiklopedisi, C.1, s.134-138. Taner Timur, Osmanlı ve "Batılılaşma", Tanzimattan Cumhuriyete Türkiye Ansiklopedisi, C.1, s.139-146. M.Ali Kılıçbay, Osmanlı Batılılaşması, Tanzimattan Cumhuriyete Türkiye Ansiklopedisi, C.1, s.147-152. Olgun Gündüz, Türkiye'nin Batılılaşma Serüveninde Özgün Bir Portre: Ahmet Hamdi Tanpınar, s.13-28. Bernard Lewis, Türkiye: Batılılaşma, s.153-177.
3	Osmanlı Devleti'nde Batılılaşma	Arif Behiç Özcan, Batılılaşma Döneminde Osmanlı Devletinin Doğu Politikaları, Tarihin Peşinde-Uluslararası Tarih Ve Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 2012, Sayı: 8, Sayfa: 44-72. Barış Demirtaş, Jön

		Türkler Bağlamında Osmanlı'da Batılılaşma Hareketleri, U.Ü. Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, Yıl: 8, Sayı: 13, 2007/2. Mustafa Karabulut, Osmanlı İmparatorluğu'nda 19. Yüzyılda Değişim Süreci, Sosyal Ve Kültürel Durum, Mecmua, Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi, Güz 2016, Yıl 1, S.2, s. 49-65. Muhammet Şahin, Osmanlı Yöneticilerinde Zihniyet Değişimi ve Batılılaşmanın Başlangıcı, GÜ, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 26, Sayı 3(2006) 223-237. Mert Ağaoğlu, XVIII. Yüzyılda İstanbul Mimarîsi Ve Osmanlı Batılılaşması Kaynakçası, TİDSAD, Türk-İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl 4, S.14, Aralık 2017, s. 111-153. Namık Sinan Turan, Osmanlı Diplomasisinde Batı İmgisinin Değişimi Ve Elçilerin Etkisi (18. Ve 19. Yüzyıllar), Sosyal Bilimler Dergisi. Taner ASLAN, Osmanlı
4	Osmanlı Devleti'nde Batılılaşmayı Etkileyen Faktörler	Serim Denel, Batılılaşma Sürecinde İstanbul'da Tasarım ve Dış Mekanlarda Değişim ve Nedenleri, ODTÜ yayınları, İstanbul, 1982, s.18-42. Ayda Arel, Onsekizinci Yüzyıl Osmanlı Mimarisinde Batılılaşma Süreci, İTÜ, Mimarlık Fakültesi, İstanbul, 1975, s.9-19.
5	Osmanlı Devleti'nde Batılılaşmanın Görsel Sonuçları	Serim Denel, Batılılaşma Sürecinde İstanbul'da Tasarım ve Dış Mekanlarda Değişim ve Nedenleri, ODTÜ yayınları, İstanbul, 1982, s.56-84. Arif Olgun Közleme, Türk Modernleşmesinin Proto-Tipi Ve Bir Batılılaşma Tanzimi Olarak Tanzimat, Turkish Studies, Social Science, Volume 13/10, Spring 2018, p. 515-539. Zeynep Çelik, 19.Yüzyılda Osmanlı Başkenti, Değişen İstanbul, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 1986, s.41-67 ile 68-83.
6	Batılılaşma Döneminde Yasal ve Örgütsel Düzenlemeler	Koray Özcan, Tanzimat'ın Kent Reformları: Türk İmar Sisteminin Kuruluş Sürecinde Erken Plânlama Deneyimleri (1839-1908), Osmanlı Bilimi Araştırmaları VII/2 (2006). Sibel Gürses Söğüt, 19.Yüzyıl İstanbul'unda Modern İmar Uygulamaları:Yangın Yeri Düzenlemeleri,
7	Kent Dokusu Düzenlemeleri	Zeynep Çelik, 19.Yüzyılda Osmanlı Başkenti, Değişen İstanbul, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 1986, s.84-100.
8	Büyük Projeler	Zeynep Çelik, 19.Yüzyılda Osmanlı Başkenti, Değişen İstanbul, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 1986, s.84-100
9	Ulaşım Projeleri	Zeynep Çelik, 19.Yüzyılda Osmanlı Başkenti, Değişen İstanbul, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 1986, s.68-83. E.Çelebi, C.Binan, İstanbul'un Modernleşme Dönemi Otelleri (1840-1914), Megaron, 2011, C.6, S.2.
10	Yeni İşlevli Yapılar, Mimari Üsluplar	Zeynep Çelik, 19.Yüzyılda Osmanlı Başkenti, Değişen İstanbul, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 1986, s.101-124 E.Fusun Alioğlu, İstanbul: Batılılaşma Dönemi, Modernite ve Mimari, s.29-56
11	İstanbul'un Tarihsel Topoğrafyası	Ortaylı, İ., "İstanbul'un Mekansal Yapısının Tarihsel Evrimine Bir Bakış", Amme İdaresi Dergisi Cilt 1, Sayı 2, 1977. Kuban, D. İstanbul'un Tarihi Yapısı, Amme İdaresi Dergisi
12	Dönemin Mimarlık Ortamı ve Mimarlar	Oya Şenyurt, 1800-1950 Yılları Arasında İstanbul'da Faaliyet Gösteren Rum

		Mimarlar, YTÜ, YL Tezi, s. 5-16, 130-134
13	Dönemin Mimarlık Ortamı ve Mimarlar	Oya Şenyurt, Türkiye'de Yapı Üretiminde Modernleşme ve Taahhüt Sisteminin Oluşumu, YTÜ, DR Tezi, s.3-87
14	Öğrenci Sunumu	Önerilen metinlerin okunması/Sunuma hazırlık

Kadir Has Üniversitesi'nde bir dönem 14 haftadır, 15. ve 16. hafta sınav haftalarıdır.

ZORUNLU ve ÖNERİLEN OKUMALAR

-

DİĞER KAYNAKLAR

Akın, N., 19.Yüzyılın İkinci Yarısında Galata ve Pera, Literatür Yayıncılık, İstanbul, 2002. Arel, Onsekizinci Yüzyıl İstanbul Mimarisinde Batılılaşma Süreci, İTÜ mimarlık Fakültesi, İstanbul, 1975, S. 9. Cezar, Mustafa, Osmanlı Başkenti, EKAV Vakfı Yayınları, İstanbul, 2000. Cezar, Mustafa, Sanatta Batı'ya Açılış ve Osman Hamdi, EKAV Vakfı Yayınları İstanbul, 1995. Çelik, Z., 19. Yüzyılda Osmanlı Başkenti Değişen İstanbul, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 1998. Denel, Serim, Batılılaşma Sürecinde İstanbul'da:Tasarım ve Dış Mekanlarda Değişim ve Nedenleri, ODTÜ yayınları, İstanbul, 1982. Hitzel, F., Perot J., Anhegger R., Hatice Sultan ile Melling Kalfa Mektuplar, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, Osmanlı Araştırmaları Dizisi, İstanbul, İmparatorluğun En Uzun Yüzyılı, Alkım yayınevi, İstanbul, 2006. Kuban, Doğan, İstanbul: Bir Kent tarihi, İş Bankası Kültür yayınları, İstanbul, 2011. Kuban, Doğan, Osmanlı Mimarisi, YEM yayınları, İstanbul, 2000. Ortaylı, İ., İstanbul'un Mekansal Yapısının Tarihsel Evrimine Bir Bakış,Amme İdaresi Dergisi Cilt 1, Sayı 2, 1977. Ortaylı, İ., Tanzimat'tan Sonra Mahalli İdareler, İstanbul, 1974. Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Türkiye Ansiklopedisi, İletişim Yayınları, İstanbul. Melling, A.I., İstanbul ve Boğaz Kıyılarına Pitoresk Seyahat - A Picturesque Voyage to Constantinople, Denizler Kitabevi, İstanbul, 2012. Yerasimos, S., İstanbul İmparatorluklar Başkenti, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 2010.

DEĞERLENDİRME SİSTEMİ

Yarıyıl İçi Çalışmaları	Sayı	Katkı Payı (%)
Katılım	14	15
Ödev	1	10
Sunum/Jüri	1	10
Diğer Uygulamalar (seminer, stüdyo kritiği, workshop vb.)	3	15
Ara Sınavlar/Sözlü Sınavlar/Kısa Sınavlar	1	10
Final Sınavı	1	40
Total:	21	100

İŞ YÜKÜ HESAPLAMASI

Etkinlikler	Sayısı	Süresi (saat)	Toplam İş Yüğü (saat)

Ders Saati	14	3	42
Arazi Çalışması	4	3	12
Ödev	1	10	10
Sunum/Jüriye Hazırlık	1	13	13
Diğer Uygulamalara Hazırlık	3	4	12
Dersle İlgili Sınıf Dışı Etkinlikler	13	6	78
Ara Sınavlar/Sözlü Sınavlar/Kısa Sınavlar	1	10	10
Final Sınavı	1	10	10
Toplam İş Yükü (saat):			187

1 AKTS = 25 saatlik iş yükü

PROGRAM YETERLİLİKLERİ (PY) ve ÖĞRENME ÇIKTILARI (ÖÇ) İLİŞKİSİ

#	PY1	PY2	PY3	PY4	PY5	PY6	PY7	PY8	PY9	PY10
OC1		3			2					
OC2		2			2	3				
OC3			3	1	1	3		2		
OC4	3	2	3	2	1	3		2		
OC5						3	3			

Katkı Düzeyi: 1 Düşük, 2 Orta, 3 Yüksek